

BEGINSELEN VAN EUROPEES FAMILIERECHT BETREFFENDE VERMOGEN, ALIMENTATIE EN ERFRECHTEN VOOR PAREN IN *DE FACTO* PARTNERSCHAPPEN

PREAMBULE

Erkennende dat ondanks de bestaande verschillen in de nationale familierechten er evenwel een toenemende convergentie bestaat;

Erkennende dat de bestaande verschillen het vrije verkeer van personen in Europa beletten;

Gelet op het toenemend samenwonen als paar zonder formalisering van het partnerschap;

Gezien het algemene gebrek aan rechtszekerheid;

Geleid door de wens om de positie te verbeteren van degenen die in *de facto* partnerschappen leven;

Erkennende de individuele autonomie van partners, in het bijzonder hun vrijheid overeenkomsten te sluiten;

Erkennende de belangengemeenschap en de behoefte aan bescherming van de zwakkere partner, met name na het beëindigen van het *de facto* partnerschap;

Op zoek naar de balans tussen de individuele autonomie van degenen die in een *de facto* partnerschap leven en hun onderlinge afhankelijkheid en belangengemeenschap;

Geleid door de wens om het welzijn van het gezin te bevorderen;

Erkennende de gelijke waarde van de bijdragen van de partners aan het welzijn van het gezin;

Geen onderscheid makend tussen paren van verschillend of gelijk geslacht;

Geleid door de wens om een bijdrage te leveren aan de harmonisatie van het familierecht in Europa en de rechten van haar burgers te versterken;

Beveelt de Commissie voor Europees Familierecht de volgende beginselen aan:

HOOFDSTUK I: BEGRIPPEN EN TOEPASSINGSGBIED

Beginsel 5:1 Begrippen

- (1) *De facto* partnerschappen zijn die waar twee personen als een paar in een duurzame relatie samenleven.
- (2) Een gekwalificeerd *de facto* partnerschap is een partnerschap waarin partners een duurzame relatie hebben voor ten minste vijf jaar of een gemeenschappelijk kind hebben.
- (3) Een partner is een persoon die in een *de facto* partnerschap leeft.

Beginsel 5:2 Toepassingsgebied

- (1) De beginselen zijn van toepassing op *de facto* partnerschappen.
- (2) Ze zijn niet van toepassing op personen die met elkaar getrouwd zijn of geregistreerde partners van elkaar zijn.

Beginsel 5:3 Bestaande formele relaties

De toepassing van de beginselen is niet uitgesloten als een of beide partners door huwelijk of geregistreerd partnerschap met een derde verbonden is.

HOOFDSTUK II: ALGEMENE RECHTEN EN PLICHTEN

Beginsel 5:4 Gelijkheid van de partners

Elke partner heeft gelijke rechten en plichten.

Beginsel 5:5 Bijdrage in de kosten van het huishouden

Elke partner draagt volgens zijn of haar mogelijkheden bij in de kosten van het huishouden.

Beginsel 5:6 Bescherming van de gezinswoning en het huisraad

(1) Wanneer de partners in een *de facto* partnerschap een duurzame relatie hebben gehad gedurende ten minste vijf jaar of een gemeenschappelijk kind hebben, die minderjarig of van hen afhankelijk is, is het volgende van toepassing:

- (a) elke beschikking over de rechten op de gezinswoning of het huisraad vereist de toestemming van beide partners; maar
- (b) elke beschikking door een partner zonder de toestemming van de andere is geldig, indien deze laatste deze bevestigt.

(2) Indien een partner zijn of haar toestemming weigert of hiertoe niet in staat is, kan de andere partner om de toestemming van de bevoegde autoriteit verzoeken.

(3) Elke beschikking verricht in overtreding van de voorgaande alinea's kan op verzoek van de partner die niet heeft toegestemd, door de bevoegde autoriteit worden vernietigd.

Beginsel 5:7 Vrijheid om overeenkomsten te sluiten

Onder voorbehoud van beginselen 5:4-5:6 en de beperkingen van de hiernavolgende beginselen zijn partners vrij om overeenkomsten te sluiten die hun persoonlijke, economische en vermogensrechtelijke verhouding bepalen.

HOOFDSTUK III: OVEREENKOMSTEN

Beginsel 5:8 Tijdstip van overeenkomsten

Overeenkomsten kunnen voor, tijdens, en na het beëindigen van het *de facto* partnerschap worden gesloten.

Beginsel 5:9 Toetsing door de bevoegde autoriteit

- (1) De overeenkomst kan door de bevoegde autoriteit worden getoetst.
- (2) De bevoegde autoriteit kan de overeenkomst ontbinden of aanpassen op grond van
 - (a) het algemene verbintenissenrecht of
 - (b) ernstige onrechtvaardigheid gelet op de inhoud van de overeenkomst en de omstandigheden bij het sluiten van de overeenkomst of omstandigheden die zich nadien voordoen.

HOOFDSTUK IV: VERMOGEN EN SCHULDEN

Beginsel 5:10 Vermogensrechtelijke relatie tussen partners

Tijdens het *de facto* partnerschap blijft ieder partner eigenaar van zijn of haar vermogen.

Beginsel 5:11 Verkrijging van goederen

De partners kunnen gezamenlijk of afzonderlijk vermogen verkrijgen.

Beginsel 5:12 Vermoeden van mede-eigendom

- (1) Behoudens tegenbewijs wordt vermogen verkregen tijdens het *de facto* partnerschap voor gezamenlijk gebruik door de partners vermoed aan beide partners in mede-eigendom toe te behoren.
- (2) Beginsel 5:12(1) is niet van toepassing op verkregen schenkingen of nalatenschappen.

Beginsel 5:13 Persoonlijke en gezamenlijke schulden

- (1) Elke partner is aansprakelijk voor schulden die hij of zij is aangegaan.
- (2) Partners zijn medeaansprakelijk voor schulden aangegaan door beide partners gezamenlijk.
- (3) Partners zijn hoofdelijk aansprakelijk voor schulden aangegaan door beide partners gezamenlijk en hoofdelijk.

Beginsel 5:14 Verhaalbaarheid van schulden

- (1) Schulden van een partner zijn verhaalbaar op zijn of haar eigen vermogen.
- (2) Gezamenlijke schulden zijn verhaalbaar op het gezamenlijke vermogen van de partners en op de afzonderlijke vermogens van elke partner, maar alleen tot het aandeel van de partner in de schuld.
- (3) Hoofdelijke schulden zijn verhaalbaar op het gezamenlijke vermogen van de partners of het persoonlijke vermogen van elke partner.

HOOFDSTUK V: SCHEIDING

Beginsel 5:15 Vermogensrechten bij scheiding

- (1) Bij scheiding behoudt elke partner zijn of haar eigen vermogen.
- (2) Het gemeenschappelijk vermogen moet worden verdeeld, tenzij de partners anders overeenkomen.
- (3) Elke partner heeft het recht om de bevoegde autoriteit te verzoeken om de eigendomsrechten te bepalen in overeenstemming met beginsel 5:15(1) en 5:15(2).

Beginsel 5:16 Vergoeding voor bijdrage aan het vermogen, bedrijf of beroep van de andere partner

- (1) Een recht op vergoeding ontstaat wanneer een partner financieel of anderszins heeft bijgedragen aan het vermogen, bedrijf of beroep van de andere partner.
- (2) Bij de berekening van het bedrag van de vergoeding moet rekening worden gehouden met de eventuele meerwaarde of minwaarde van het vermogen of de bijdrage aan het bedrijf of beroep.
- (3) Behoudens andersluidende overeenkomst wordt de vergoeding in geld voldaan.

Beginsel 5:17 Vergoeding voor bijdragen aan het huishouden

- (1) Een partner die financieel of anderszins heeft bijgedragen aan het huishouden heeft recht op een vergoeding als

- (a) de bijdrage aanzienlijk was in vergelijking met de bijdrage van de andere partner, of
 - (b) de bijdrage resulteerde in een aanzienlijk nadeel voor hem of haar op het gebied van inkomen, eigendomswerving of beroep.
- (2) Behoudens andersluidende overeenkomst wordt de vergoeding in geld voldaan.

Beginsel 5:18 Gezinswoning en huisraad

- (1) De partners kunnen een overeenkomst treffen voor het voortgezette gebruik of de toebedeling van de gezinswoning en het huisraad aan een van hen.
- (2) Indien er geen overeenkomst is en de partners een duurzame relatie hebben gehad voor ten minste vijf jaar of een gemeenschappelijk kind hebben, die minderjarig of van hen afhankelijk is, kan de bevoegde autoriteit, in het belang van de familie, bepalen dat een van de partners het voortgezette gebruik van de gezinswoning en het huisraad heeft.

Beginsel 5:19 Eigen verantwoordelijkheid

Onder voorbehoud van beginselen 5:20 en 5:21, staat elke partner in voor zijn of haar eigen onderhoud na scheiding.

Beginsel 5:20 Alimentatie

- (1) Wanneer de partners een duurzame relatie hebben gehad voor ten minste vijf jaar of een gemeenschappelijk kind hebben, heeft de partner die over onvoldoende middelen beschikt om aan zijn of haar behoeften te voldoen, een alimentatievordering jegens de andere partner, mits hij of zij de mogelijkheden heeft om in deze behoefte te voorzien.
- (2) Bij de beoordeling van een alimentatievordering wordt in het bijzonder met de volgende factoren rekening gehouden:
- (a) de zorg voor de kinderen;
 - (b) de verdeling van de taken tijdens het *de facto* partnerschap;
 - (c) de leeftijd, gezondheidstoestand en beroepsperspectieven van de partner;
 - (d) de duur van het *de facto* partnerschap; en
 - (e) ieder huwelijk, geregistreerd partnerschap of andere *de facto* partnerschappen.

Beginsel 5:21 Beperking in de tijd en wijze van betaling

- (1) Onder voorbehoud van beginsel 5:20, verleent de bevoegde autoriteit alimentatie voor een beperkte periode. Bij uitzondering kan alimentatie zonder beperking in de tijd worden verleend.

(2) Alimentatie is op regelmatige tijdstippen en vooraf te betalen. Echter, op verzoek van een of beide partners kan de bevoegde autoriteit, alle omstandigheden van de zaak in acht genomen, een betaling van een som ineens bepalen.

HOOFDSTUK VI: OVERLIJDEN

Beginsel 5:22 Woonrecht betreffende de gezinswoning

(1) Een langstlevende partner heeft het recht op voortzetting van de bewoning van de gezinswoning in eigendom van de overleden partner en op voortgezet gebruik van het huisraad gedurende zes maanden na het overlijden van de overleden partner.

(2) Een langstlevende partner heeft het recht om huurder te worden van de gezinswoning waar de overleden partner huurder van was.

Beginsel 5:23 Testamentaire erfopvolging

Elke partner heeft de vrijheid om een uiterste wilsbeschikking te maken, behoudens

- (a) het woonrecht betreffende de gezinswoning en het voortgezet gebruik van het huisraad ingevolge beginsel 5:22(1), en
- (b) eventuele dwingende rechten van erfopvolging of andere vorderingen.

Beginsel 5:24 Erfopvolging bij versterf

In gevallen van versterf heeft de langstlevende partner dezelfde erfrechten als een echtgenoot, mits hij of zij met de overledene ten tijde van het overlijden minstens vijf jaar een duurzame relatie had en zij een gemeenschappelijk kind hebben.

Beginsel 5:25 Vordering jegens de nalatenschap van de overledene

(1) Een langstlevende partner zonder erfrechten op grond van beginsel 5:24 of uit hoofde van de uiterste wilsbeschikking van de overleden partner kan een forfaitaire vordering instellen jegens de nalatenschap van de overleden partner of de erfgenamen waar dit gepast is, mits hij of zij met de overledene ten tijde van het overlijden minstens twee jaar een duurzame relatie had of mits zij een gemeenschappelijk kind hebben.

(2) De vordering is beperkt tot het bieden van een kortlopende economische basisbescherming, rekening houdend met de middelen van de langstlevende partner.

(3) De vordering moet binnen een jaar na het overlijden van de partner aan de bevoegde autoriteit worden voorgelegd.

(4) De vordering doet geen afbreuk aan dwingende erfrechten van andere personen.

HOOFDSTUK VII: GESCHILLEN

Beginsel 5:26 Geschillen behandelen als familiezaken

(1) Geschillen tussen partners van een *de facto* partnerschap moet door de bevoegde autoriteit als familiezaken worden beschouwd.

(2) Dezelfde procedurele bepalingen moeten van toepassing zijn op deze geschillen als op geschillen tussen echtgenoten en geregistreerde partners.

Beginsel 5:27 Alternatieve geschillenbeslechting

In geschillen over *de facto* partnerschappen moeten mechanismen voor alternatieve geschillenbeslechting beschikbaar zijn.